

Mae corsir cyfoethog Cors Geirch, ar safle hen Llyn Bodfean a flurwyd yn dilyn Oes yr Iâ, o bwysigrwydd cenedlaethol fel cynefin iseldir lleidiog o'r math ffen gyfoethog. Mae natur calchaid y mawn yn cynnal mathau o gors sydd yn gysylltiedig â phlanhigion prin fel plu'r gweunydd eiddi, tegeirian y gors deilen cul, brwynen glymog a llemfrwynen. Mae'r Gors yn cynnal nifer fawr o rywogaethau o infertebrata anghyffredin, yn bennaf o bryfed a chwilod.

Of national importance, the valley mire of Cors Geirch is thought to occupy the site of the pro-glacial Llyn Bodfean. The calcareous peat supports types of mire associated with rare plants such as slender cotton-grass, narrow-leaved marsh orchid, blunt-flowered rush, and great fen sedge. Also entomologically important, Cors Geirch supports a large number of uncommon invertebrate species, mainly of flies and beetles.

Wern Fawr

Adeiladwyd ty gwreiddiol Wern Fawr yn y cyfnod yn dilyn 1550, ond bu llawer o newidiadau i'r adeilad deulawr wedi hynny. Roedd yn gartref i'r ail Love Parry rhwng 1696-1759. Ar y lôn i Draeth Llanbedrog, ar lechwedd coediog cysgodol, mae Plas Glyn y Weddw a adeiladwyd yn 1867 ar gyfer gweddwr Syr Love Jones-Parry o Fadryn. Erbyn heddiw mae'r plasty hardd flug-Gothig a'i erddi braf wedi eu hadnewyddu, ac mae'r adeilad bellach unwaith eto yn oriel gelf fawreddog, fel yng nghyfnod Solomon Andrews.

Originally built sometime between 1550 and 1600, the large house of Wern Fawr was the home of the second Love Parry of Madryn between 1696-1759. On a sheltered and wooded slope in the village of Llanbedrog is the beautiful Gothic style manor house Plas Glyn y Weddw. Built in the last century for the widow of Sir Love Jones-Parry of Madryn in 1867, it has been renovated, and the past glory of the Solomon Andrews period has been recaptured in the form of a major arts venue.

Mae rhwydwaith llwybrau cefn gwlad Penrhyn Llŷn, a ddatblygwyd gyda chymorth Awdurdod Datblygu Cymru, yn cynnwys lonydd glas, llwybrau cyhoeddus a lonydd. Dylid dilyn yr arwyddion bob amser. Awgrym yn unig o'r llwybr a geir yma, a dylid deifnyddio'r taflenni efo'r map/iau OS priodol i'r cylch (cyfres Pathfinder).

The footpath network on the Llŷn Peninsula, developed with the aid of the Welsh Development Board, includes tracks, public footpaths and country lanes. Signposts should be followed at all times. This leaflet is intended as a guide only, and should be used in conjunction with the relevant OS map/s from the Pathfinder series.

Yn 1985 sefydlwyd Prosiect Rheolaeth Cefn Gwlad Llŷn gan Gyngor Dosbarth Dwyfor. Gwnelir gwaith ymarferol ar lwybrau cyhoeddus a gwarchod y tirfyn er mwyn diogelu'r amrywiaeth o fywyd gwylt, megis y fraŵn goesgach a welir ar ein logo.

The Llŷn Countryside Management Project was set up by Cyngor Dosbarth Dwyfor in 1985. Practical work is undertaken on public footpaths and protecting the landscape in order to safeguard the variety of wildlife, such as the chough depicted on our logo.

Cynhyrchwyd y daflen gyda chymorth y
Cyngor Cefn Gwlad.

This leaflet was produced with the aid of the
Countryside Council for Wales.

DILYNWCH REOLAU CEFN GWLAD FOLLOW THE COUNTRY CODE

Trefnadaethy Glennydd
Llŷn
Heritage Coast

Cynhyrchwyd gan Adran Cynllunio, Cyngor Dosbarth Dwyfor
Produced by the Planning Department, Cyngor Dosbarth Dwyfor

RHWYDWAITH LLWYBRAU
LLŷN
FOOTPATH NETWORK

PORTH DINLLAEN
RHYDYCLAFDY
LLANBEDROG

Bryn Cynan oedd cartref John Pary, y Telynor Dall, a aned tua 1710 ac a ddaeth yn un o delynion mwyaf disglair ei gyfnod. Bu yn cynnal cyngherddau yn Llundain ac iwerddon a chyhoeddodd dair cyfrol bwysig o alawon Cymreig. Bryn Cynan was the home of John Pary 'The Blind Harpist', born circa 1710 and who became one of the most brilliant harpists of his period. He held concerts in London and Ireland and published three important volumes of Welsh folk tunes.

Formed by an igneous intrusion, Garm Boduan is crowned by a large pre-Roman hillfort, rising to nearly 920 feet. Some 170 round huts are enclosed within the defences. On the actual summit is a small late or post-Roman fort which could well have been the residence of Buan, who would therefore have lived there circa 600 or 650 AD. The hilltop contains perpetual springs and is therefore well suited to occupation.

Ar fynydd garm Boduan mae caer cyn-Rufeinig sy'n codi hyd 920 troedfedd, lle gwelir tua 170 o gyrtiau Gwyddelod y tu mewn i'r muriau. Ar y copa ei hun mae caer o'r cyfnod yn dilyn y Rufeiniaid, ac roedd tynhonnau pathaol yn ei wneud yn fan addas iawn ar gyfer annedledd. Dywed rhai mai cartref Buan, wyr! Llywarch Hen, oedd y gaer ar gopa'r bryn, a'i fod wedi byw yno oddeutu 600 hyd 650 OC.

Even before 1282 Nefyn was the main town of the comote of Din-lae in Llyn. In 1284 Edward I held tournaments here to celebrate his victory over the Welsh. By 1355 Nefyn was a borough, with its money going to Nigel de Lohareyn as payment for the right to free trade. The herring is the link between Nefyn today and its past, and three herrings form part of the town's coat of arms. Sold in threes, cartloads of herring were taken all over the country for sale. A ship, rather than a cockerel, can be seen on the windvane of the church tower, which is now used as the town's Historical and Maritime Museum.

Hyd yn oed cyn 1282 yr oedd Nefyn yn bwysig fel prif dref cwmwd Din-lae yn Llyn. Yn 1284 cynhaliodd Edward I dwrament mawr yma i ddathlu ei fuddugoliaeth dros y Cymry, ac erbyn 1355 roedd Nefyn yn twdeistref. Y pennog ydyw cysylltiad Nefyn heddiw a'r gortennol, ac yr oedd llun tri phenog yn rhan o arfbais y dref. Gwerthwyd y pysgod yma fesul 'mwr', set tri, ac aethpwyd a llond troiau ohonynt o amgylch y wlad. Long, yn hytrach na cheillog gwyn, sydd ar dwr yr hen egiwys, satlir Amgueddfa Hanesyddol a Morwrol erbyn heddiw.

Port Dinlaen was one of the busiest ports in Llyn where a quantity and diversity of goods were delivered by small ships. Agricultural goods were exported, and there was once a smithy here. The lifeboat station was opened in 1864.

Roedd Port Dinlaen ar un adeg yn un o borthyddoedd prysuraf Llyn lle mewnforid lluo o nwyddau gan longau bychain. Allforwyd nwyddau amaethyddol, a bu eraill y gof unwaith yn Pen Cel. Agorwyd gorsaf y bad achub yn 1864.

Roedd Port Dinlaen ar un adeg yn un o borthyddoedd prysuraf Llyn lle mewnforid lluo o nwyddau gan longau bychain. Allforwyd nwyddau amaethyddol, a bu eraill y gof unwaith yn Pen Cel. Agorwyd gorsaf y bad achub yn 1864.

